2015-10-06

Trädplantering 9 aug 2015. fr vänster Jan Åberg, Margit Söderberg, Anders Berg, Peteris Jansons, Mara Strautmane, Britt-Marie Klintström, Valdis Lusis.

Flyktingar och flyktingmottagning talas om och diskuteras varje dag i Lettland. De skarpa tongångarna från grupperingar som fruktar letternas fortbestånd har mildrats. Man säger att man inte alls har något emot flyktingar som behöver nya hem pga krig. Men man förhåller sig avvaktande till muslimer eftersom man inte har någon erfarenhet av människor med den religionen. Samtidigt ser man till att ställa i ordning befintliga lokaler i Mucenieki strax utanför Riga och skaffa fram ytterligare boenden. Flyktingarna kommer att omfattas av försäkringar och man vill att de kommer i arbete snarast. Tyvärr finns i Lettland inga kunskaper i arabiska språk!

Förra veckan sändes i lettisk radio ett reportage om flyktingmottagningen i Sverige. Man lyfte fram svenskarnas stora vilja att hjälpa till både med pengar, med material och inte minst med solidariska handlingar. Nämndes också den stora strömmen av flyktingar som kom över Östersjön från de baltiska länderna 1944-45 och som fick en fristad i Sverige! Totalt flydde då omkring 150000 letter från den sovjetiska ockupation som närmade sig landet. Ca 5000 kom till Sverige! Letterna har således erfarenhet av att fly och hur det är att börja om sitt liv i främmande land men man har i Lettland mycket liten erfarenhet att **ta emot** flyktingar!

Flyktingkällan 1945

De letter som kom till Herrvik på Gotland sista dagarna innan kapitulationen den 8 maj kl 24 1945 lämnade ett minnesmärke som tack till gotlänningarna för deras villkorslösa mottagande av

människor som fått lämna sina hem och sitt land – de hittade en källa i klinten vid Katthammarsvik och orden LETTISKA FLYKTINGAR MAJ 1945 höggs i bergväggen. En mur kring källan och en trappa nedför branten som leder ner till landsvägen byggdes. Under åren har letter besökt källan och gotlänningarna som bor i närheten har hjälpt till att se till den.

Trädplantering 1965. Planterare fr vänster V. Ginters och A.Teivens

1965 hölls en minneshögtid i Östergarns kyrka och en hängpil planterades vid källan. I Slite hamn sattes en minnesplatta upp. Hängpilen växte upp och blev ett stor och vackert träd. Men för några år sedan blev trädet nedsågat på oklara grunder. Bestörtningen hos letter och sockenbor var stor. Lettlandsvännerna Britt-Marie Klintström och Margit Söderberg satte igång en aktion för att få tillstånd att plantera ett nytt träd vid källan. Flyktingkällan ligger nämligen inom ett naturreservat. Tyvärr hann inte tillståndet fram till den 9 maj 70 år efter flyktingkällans tillkomst. Men den 9 augusti samlades ett 20-tal personer för plantering av ny hängpil. I minnesanteckning från 1945 står det att man planterade en ek vid källan! En ek hittades en bra bit från källan som kan ha varit den som då planterades! Den nya hängpilen planterades invid flyktingkällan! Tal hölls av både Britt-Marie Klintström och Margit Söderberg och Jan Åberg, ordförande för Östergarns hembyggds förening, lovade verka för att området kring flyktingkällan kan bli ett eget område. Undertecknad berättade för letterna om flyktingkällans tillkomst.

Lettiska kören 2015. fr höger Janis Jansons Peteris Jansons 2 fr vänster Mara Strautmane
Fotograf Anders Berg

De lettiska förbipasserande turisterna fick förstärka kören som sjöng den lettiska nationalhymnen och som avslutning på ceremonin den populära sången ”Lägg alla sorgen under en sten och kliv sjungande över den”. I Borgvik kunde alla vid kaffebordet lyssna till Peteris Jansons minnen från sina 28 färder över Östersjön för att föra flyktingar till säkerheten på Gotland.

Mara Strautmane